

Bruselj, 8. oktober 2025
(OR. en)

13738/25

ENV 983
AGRI 478

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	Evropska komisija
Datum prejema:	8. oktober 2025
Prejemnik:	Generalni sekretariat Sveta
Št. dok. Kom.:	D109481/01
Zadeva:	DIREKTIVA KOMISIJE (EU) .../... z dne XXX o spremembi Direktive Sveta 91/676/EGS glede uporabe nekaterih gnojilnih materialov iz živalskega gnojila

Delegacije prejmejo priloženi dokument D109481/01.

Priloga: D109481/01

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, XXX
D109481/01
[...] (2025) XXX draft

DIREKTIVA KOMISIJE (EU) .../...

z dne XXX

**o spremembi Direktive Sveta 91/676/EGS glede uporabe nekaterih gnojilnih materialov
iz živalskega gnojila**

DIREKTIVA KOMISIJE (EU) .../...

z dne **XXX**

o spremembi Direktive Sveta 91/676/EGS glede uporabe nekaterih gnojilnih materialov iz živalskega gnojila

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Direktive Sveta 91/676/EGS z dne 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov¹ in zlasti člena 8 Direktive,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Člen 5(4), točka (a), Direktive 91/676/EGS določa ukrepe, ki jih je treba vključiti v delovne programe, ki se uporabljajo na ranljivih območjih ali na celotnem ozemlju držav članic v skladu s členom 3(5) navedene direktive. V skladu s točko 2 Priloge III k Direktivi 91/676/EGS je treba z navedenimi ukrepi za vsak kmetijski ali živilski obrat zagotoviti, da količina živalskega gnojila ali predelanega gnojila, vnesenega v tla vsako leto, tudi prek živali samih, ne bo presegala natančno določene količine na hektar, in sicer 170 kg dušika (N) na leto.
- (2) Od sprejetja Direktive 91/676/EGS je znanstveni in tehnični napredek na področju tehnik predelave gnojila omogočil proizvodnjo gnojil (t. i. gnojil „RENURE“), ki pod določenimi pogoji delujejo kot „mineralna gnojila“, kot so opredeljena v členu 2(f) Direktive.
- (3) Skupno raziskovalno središče Komisije je ocenilo, da imajo gnojila RENURE pod določenimi pogoji podoben potencial izpiranja dušika in agronomsko učinkovitost kot mineralna gnojila. Ti materiali zato zmanjšujejo tveganje izgube nitrata v vodi v primerjavi z gnojem in bi jih bilo zaradi te okoljske prednosti mogoče uporabiti v količini, ki presega zgornjo mejo količine za vnos gnojila iz Direktive 91/676/EGS, hkrati pa zagotoviti doseganje ciljev Direktive in ustrezne agronomске koristi².
- (4) Širša uporaba organskih gnojil in hranil iz tokov recikliranih odpadkov bi lahko okrepila odprto strateško avtonomijo Unije in prehransko varnost, hkrati pa določila visoke standarde trajnosti, zlasti v regijah z nizko uporabo organskih gnojil. Uporaba gnojila in predelanega gnojila v skladu z Direktivo 91/676/EGS bi lahko zmanjšala izpostavljenost kmetov nestanovitnim cenam mineralnih gnojil in zaprla cikle hranil. V sporočilu z naslovom Zagotavljanje razpoložljivosti in cenovne dostopnosti gnojil³ je bila izražena potreba po oceni nadaljnjih regulativnih in

¹ UL L 375, 31.12.1991, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj>.

² Huygens, D., Orveillon G., Lugato E., Tavazzi S., Comero S., Jones A., Gawlik B., Saveyn H.G.M., Technical proposals for the safe use of processed manure above the threshold established for Nitrate Vulnerable Zones by the Nitrates Directive (91/676/EEC) (Tehnični predlogi za varno uporabo predelanega gnojila nad pragom, določenim z direktivo o nitratih (91/676/EGS) za območja, ranljiva za onesnaževanje z nitrati (2020).

³ COM(2022) 590 z dne 9.11.2022.

neregulativnih ukrepov, da se omogoči širša uporaba hranil, pridobljenih iz hlevskega gnoja.

- (5) Komisija je leta 2023 začela oceno Direktive 91/676/EGS, da bi med drugim ocenila, ali navedena direktiva v zadostni meri spodbuja recikliranje hranil iz različnih virov, vključno s predelanim gnojem, in tehnološki razvoj tehnologij za predelavo gnoja, iz katerih izhajajo gnojila RENURE.
- (6) Zato je treba do zaključka ocene Direktive 91/676/EGS zagotoviti začasno rešitev za države članice, da pod določenimi pogoji kmetom dovolijo uporabo gnojil RENURE v večji količini, kot je določena v Prilogi III, točka 2.
- (7) Uporabo gnojil RENURE v količini, ki presega 170 kg N na hektar na leto iz živinskega gnoja, bi bilo treba dovoliti z ustreznimi zaščitnimi ukrepi za izboljšanje nadomeščanja mineralnih gnojil z organskimi gnojili, zmanjšanje stroškov za kmete in povečanje strateške avtonomije kmetijskega sektorja Unije, ne da bi bilo ogroženo doseganje ciljev Direktive 91/676/EGS.
- (8) Poleg vpliva, ki ga imajo na kakovost vode, emisije dušika iz gnoja in živine vplivajo tudi na kakovost zraka. Uporaba gnojil RENURE bi morala biti tesno povezana s stalnimi prizadevanji za ublažitev splošnih vplivov na okolje. Zato je treba vzpostaviti ustrezne zaščitne ukrepe in določiti zgornjo mejo za uporabo gnojil RENURE. Ta zgornja meja bi morala odražati značilnosti gnojil RENURE iz živinskega gnoja, njihovo uporabo in zmogljivost nadomestitve ter izkušnje z uporabo Priloge III, točka 2.
- (9) Določiti bi bilo treba merila kakovosti za gnojila RENURE in pogoje za njihovo uporabo, da bi lahko nadomestila „mineralna gnojila“ v skladu s cilji Direktive 91/676/EGS.
- (10) Zajete bi morale biti le metode predelave, ki zanesljivo prinašajo materiale dosledne kakovosti v skladu z določenimi merili. Skupno raziskovalno središče Komisije je ocenilo merila za koncentracijo mineralnega dušika in organskega ogljika v takih materialih ter preizkusilo zanesljivost različnih postopkov pri proizvodnji materialov, ki izpolnjujejo navedena merila. Ocena kaže, da so naslednje metode predelave primerne za pridobivanje materialov dosledne kakovosti v skladu z navedenimi merili: odstranjevanje in čiščenje amoniaka za proizvodnjo amonijevih soli, uporaba reverzne osmoze za proizvodnjo mineralnih koncentratov in fosfatne soli, bogate z dušikom (struvit), oborjene iz živinskega gnoja. Zato bi bilo treba določiti postopke, potrebne za proizvodnjo gnojil RENURE, ki ustrezajo potrebni kakovosti za zagotovitev zanesljive nadomestitve mineralnih gnojil.
- (11) Za zagotovitev varnega vnosa gnojil RENURE v tla bi bilo treba od držav članic zahtevati, da uporabljajo stroge standarde kakovosti, vključno z varnimi mejnimi vrednostmi za zadevna onesnaževala in patogene v skladu z ustrezno zakonodajo Unije in nacionalno zakonodajo. Zato bi bilo treba določiti zgornje mejne vrednosti, zlasti glede prisotnosti bakra, cinka in mikroorganizmov.
- (12) Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/1605⁴ opredeljuje končne točke v proizvodni verigi za nekatera organska gnojila v skladu z Uredbo (ES) št. 1069/2009 Evropskega

-

⁴ Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/1605 z dne 22. maja 2023 o dopolnitvi Uredbe (ES) št. 1069/2009 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z določitvijo končnih točk v proizvodni verigi nekaterih organskih gnojil in sredstev za izboljšanje tal (UL L 198, 8.8.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1605/oj).

parlamenta in Sveta⁵, vključno s predelanim gnojem, po katerih za predelan gnoj ne veljajo več zahteve iz Uredbe (ES) št. 1069/2009, da bi postal sredstvo za gnojenje EU iz Uredbe (EU) 2019/1009 Evropskega parlamenta in Sveta⁶ ali postal njegov del. Za gnoj, ki ni naveden v Delegirani uredbi (EU) 2023/1605, še vedno veljajo zahteve iz Uredbe (ES) št. 1069/2009.

- (13) Države članice bi morale določiti zahteve za obrate, ki proizvajajo gnojila RENURE, da se zagotovi dosledna vsebnost hranil v skladu z merili iz Direktive 91/676/EGS. Da bi olajšali njihov vnos v tla v skladu s potrebami posevkov, bi bilo treba gnojilom RENURE priložiti ustrezne informacije o njihovi vsebnosti hranil.
- (14) Skupno raziskovalno središče Komisije je ocenilo vplive na okolje in zdravje ter predlagana merila za uporabo gnojil RENURE pod pogojem in ob predpostavki, da se skupna količina gnoja, proizvedena v Uniji, število glav velike živine in gostota živine ne bi povečali.
- (15) Države članice bi zato morale pozorno spremljati učinek odobritve uporabe gnojil RENURE nad količino 170 kg dušika na hektar letno na skupno število živine in proizvodnjo gnoja. Kadar vsebnost dušika v skupni letni proizvodnji gnoja na hektar kmetijske površine v uporabi presega ali obstaja tveganje, da bo presegla, 170 kg dušika na hektar v državi članici kot celoti ali v regijah NUTS 2, v katerih je uporaba gnojil RENURE dovoljena, bi morale države članice preprečiti kakršno koli povečanje dušika v navedenih regijah, da se zagotovi, da to ne bo povzročilo nadaljnjih nenamernih negativnih vplivov na okolje.
- (16) Za vnos gnojil RENURE v tla še naprej veljajo zahteve za vnos vseh gnojil (uravnoteženo gnojenje) iz Priloge III, točka 1(3), k Direktivi 91/676/EGS. Ker so gnojila RENURE namenjena nadomeščanju mineralnih gnojil, bo morda treba omejitve uporabe gnojil v skladu z načelom uravnoteženega gnojenja, kot se uporablja v zadevni državi članici, pregledati v okviru odločitve, da se uporaba gnojil RENURE dovoli, in rezultate takega pregleda ustrezno upoštevati. Upoštevati je treba morebitne dodatne pritiske na okolje zaradi uporabe gnojil RENURE, zlasti po njihovi jesenski uporabi na poljščinah, in sprejeti ustrezne ukrepe v ustreznih akcijskih programih, zlasti v zvezi z omejitvijo vnosa gnojil v tla. Zato je treba upoštevati dobre kmetijsko-okoljske prakse, kot so žive rastlinske odeje ali enakovredni ukrepi, da se prepreči izguba dušika v okolje. Zato bi bilo treba določiti te zahteve.
- (17) Uporaba gnojil RENURE je lahko povezana tudi s tveganjem emisij dušika zaradi izhlapevanja iz tal, zlasti v primeru gnojil, ki vsebujejo več kot 60 % dušika v oblikah, ki niso nitrati, in pH vrednostjo nad 5,5. Da bi se izognili negativnim učinkom na okolje, bi bilo zato treba upoštevati ustrezne tehnike vnosa gnojil v tla, kot so injiciranje, takojšnja vključitev površinsko nanesenih materialov ali enakovredni ukrepi.
- (18) Države članice bi pri odobritvi uporabe gnojil RENURE iz predelanega gnoja morale upoštevati tudi njihove morebitne učinke na doseganje ciljev Direktive

-

⁵ Uredba (ES) št. 1069/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi (UL L 300, 14.11.2009, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1069/oj>).

⁶ Uredba (EU) 2019/1009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu (UL L 170, 25.6.2019, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1009/oj>).

Sveta 92/43/EGS⁷ ter direktiv 2000/60/ES⁸, 2016/2284⁹, 2020/2184¹⁰ in 2008/50/ES¹¹ Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (EU) 2018/848¹². Uporaba gnojil RENDURE ne bi smela vplivati na izvajanje navedenih direktiv in navedene uredbe ali ga ovirati. Ob upoštevanju previdnostnega načela iz člena 191(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije bi morale države članice sprejeti posebne previdnostne ukrepe na območjih Natura 2000 in okoli njih ter v bližini odvzemnih mest za pitno vodo. Pri uporabi navedene zakonodaje in pred izdajo dovoljenja za uporabo takih gnojil RENDURE bi morale države članice oceniti skupni vpliv na emisije amoniaka v regijah, v katerih je uporaba gnojil RENDURE dovoljena, da se zagotovi, da uporaba teh gnojil ne bo imela negativnega vpliva na okoljske cilje.

- (19) Da bi Komisija lahko izpolnila svojo vlogo na podlagi Direktive 91/676/EGS, bi morale države članice Komisijo uradno obvestiti o svoji odločitvi, da bodo dovolile uporabo gnojil RENDURE iz predelane gnojila, in ji v okviru štiriletnega poročila v skladu s členom 10 Direktive 91/676/EGS poročati o uporabi navedenega dovoljenja, vključno z letnimi podatki o proizvodnji gnojil RENDURE, številu glav živine in proizvodnji gnojila.
- (20) Ta sprememba ne bi smela vplivati na obveznosti držav članic, razen če se odločijo za izvajanje nove točke (c) v Prilogi III, kot je določena v Prilogi k temu aktu.
- (21) Zato je treba Direktivo 91/676/EGS ustrezno spremeniti.
- (22) Ukrepi iz te direktive so v skladu z mnenjem odbora, ustanovljenega v skladu s členom 9 Direktive 91/676/EGS –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Priloga III k Direktivi 91/676/EGS se spremeni v skladu s Prilogo k tej direktivi.

⁷ Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

⁸ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L 327, 22.12.2000, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

⁹ Direktiva (EU) 2016/2284 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o zmanjšanju nacionalnih emisij za nekatera onesnaževala zraka, spremembi Direktive 2003/35/ES in razveljavitvi Direktive 2001/81/ES (UL L 344, 17.12.2016, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/2284/oj>).

¹⁰ Direktiva (EU) 2020/2184 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (UL L 435, 23.12.2020, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2020/2184/oj>).

¹¹ Direktiva EU o kakovosti zunanjega zraka, kakor je bila spremenjena leta 2024. Direktiva 2008/50/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 o kakovosti zunanjega zraka in čistejšem zraku za Evropo (UL L 152, 11.6.2008, str. 1).

¹² Uredba (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 (UL L 150, 14.6.2018, str. 1).

Člen 2

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do [Urad za publikacije: vstaviti datum = dve leti po začetku veljavnosti te direktive]. Komisiji takoj sporočijo besedilo teh predpisov.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 3

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 4

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju,

*Za Komisijo
predsednica
[...]*

[Izberite eno od dveh možnosti glede na to, kdo podpisuje.]

*V imenu predsednice
[...]
[funkcija]*